

Naturstyrelsen, Storstrøm
Hannenovvej 22
4800 Nykøbing Falster

Att.: Jørgen Sandby Nielsen

Postadresse:
Natur & Miljø
Frederiksgade 9
4690 Haslev
Telefon 56203000

Kontoradresse:
Natur & Miljø
Frederiksgade 9
4690 Haslev

Direkte telefon 56203074
www.faxekommune.dk

Dato: 28. November 2025

KS: NJUUL

Sagsnummer:
01.05.02-P25-12-25

Dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 18 og § 3 til etablering og omlægning af drikkevandsledning

Ejendom: 1E STRANDEGÅRD HGD., ROHOLTE

Beliggende: St Elmuevej 2 m.fl.

Faxe Kommune giver dig hermed dispensation til etablering af drikkevandsledning indenfor fortidsmindebeskyttelseslinjen og den beskyttede naturtype fersk eng på ovennævnte matrikel. Placering og udformning af projektet ses af bilag 1.

Afgørelsen er truffet efter naturbeskyttelseslovens¹ § 65, stk. 2.

Dispensationen er nødvendig, fordi projektet skal udføres inden for et område, som er beskyttet natur².

Dispensationen meddeles på følgende vilkår:

1. Dispensationen er kun gældende ved samtykke fra lodsejer.
2. Faxe Kommune skal have modtaget og kvitteret for samtykkeerklæring inden projektet kan påbegyndes.
3. Ansøger skal kontakte Museum Sydøstdanmark før opgravning påbegyndes.
4. Museum Sydøstdanmark skal godkende plan for nedgravning af drikkevandsledning før projektet kan påbegyndes.

Der er 4 ugers klagefrist på denne afgørelse, og projektet må ikke påbegyndes før klagefristen er udløbet. Hvis der bliver klaget til Miljø- og

Du bør bruge Digital Post eller sende/aflevere et fysisk brev, hvis du vil skrive til os. Sådan beskytter du bedst dine oplysninger.

Dine personoplysninger passer vi godt på! Du kan læse om, hvordan vi behandler dine oplysninger, og hvilke rettigheder du har på www.faxekommune.dk.

¹ Lovbekendtgørelse nr. 927 af d. 28. juni 2024 om naturbeskyttelse.

² Ifølge § 3 i naturbeskyttelsesloven.

Fødevarerklagenævnet over afgørelsen, skal nævnet tage stilling i sagen, før afgørelsen er gyldig³.

Dispensationen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år fra datoen på dette brev⁴.

Dispensationen vedrører kun forholdet til de generelle beskyttelsesbestemmelser i naturbeskyttelseslovens kapitel 2. Andre nødvendige tilladelser skal søges hos de relevante myndigheder.

Redegørelse

Projektbeskrivelse

Du har kontaktet os med henblik på at opnå dispensation til etablering af drikkevandsledning indenfor fortidsmindebeskyttelseslinjen og igennem to beskyttede enge.

Dette projekt ligger under Naturstyrelsens klima-lavbundsordning i overensstemmelse med bekendtgørelse nr. 211 af 8. februar 2022 og senere bekendtgørelser. Projektet har en særlig historie i og med, at der forelå teknisk og biologisk forundersøgelse af COWI 2012⁵ suppleret med jordbundsanalyser for CO₂ og fosfor fra 2022 samt indgået projektaftale med samtlige lodsejere.

Ved stormfloden i oktober 2023 brød Præstø Fjord igennem diget ved pumpehuset og i dag er der således fri hydraulisk forbindelse mellem fjorden og projektområdet.

Landvindingslaget Orup Bæk besluttede, at diget ikke skulle genetableres og pumpedriften ville ikke blive genoptaget. Så de indstillede til, at når arbejderne til sikring af de fremtidige afvandingsforhold er udført og pumpelaget har opfyldt sine økonomiske forpligtelser herved vil pumpelaget blive ophævet⁶.

Dette projekts formål er at sikre, at det naturmæssige potentiale i området bliver fuldt udnyttet ved fortsat fri dynamik mellem fjord og ådal samt, at ejendomme og tekniske anlæg sikres mod senere stormflodshændelser.

Der etableres en ny drikkevandsledning fra broen til teknikhuset, der går langs Lindersvoldvej. I starten går den på nordsiden af vejen og passere gennem Skovshoved Lund. I den østlige del af skoven passere den igennem en beskyttelseslinje for et fredet fortidsminde.

Den nye ledning kobles på den eksisterende vandledning på østsiden af vandløbet og nord for Lindersvoldvej. Dernæst løber den på nordsiden af vejen (ca. 320 m) hen til forbi Skovshoved Lund, hvor den skal krydse under vejen og derefter løbe (ca. 580 m) på sydsiden af Lindersvoldvej hen

³ Ifølge § 87 i naturbeskyttelsesloven.

⁴ Ifølge § 66, stk. 2 i naturbeskyttelsesloven.

⁵ COWI. Vådområdeprojekt Orup Bæk - teknisk-biologisk forundersøgelse. Naturstyrelsen Storstrøm, 2012

⁶ Ifølge § 44 Vandløbsloven

til Fedvejen. Hernæst løber den mellem Fedvejen og det nye dige ned til teknikhuset (ca. 834 m).

Dette projekt står for udgravning af tracé, grus til udgravning, samt lukning af udgravning. Orup Vandværk står for indkøb af ø90 mm rør, lægning af rør, tilslutning samt rensning og trykprøvning før tildækning og ibrugtagning.

Rørene lægges som PE-rør efter norm DS475. De lægges i en dybde på ca. 1,2 m og bunden af udgravningen har en bredde, så montøren kan arbejde i graven. Den samlede bredde på udgravningen forventes at blive ca. 3,5 – 4 m.

Omlægning af drikkevandsledning igennem beskyttet enge

I forbindelse med at sikre drikkevandsforsyningen til campingpladsen skal der etableres en ny drikkevandsledning udenom det oversvømmede område. Denne ledning kommer til at krydse gennem to kulturrenge en på nordsiden og en på sydsiden af Lindersvoldvej på matrikel 1a, Strandegård Hgd, Roholte. Kulturrengen er i moderat tilstand og der er ikke konstateret nogle særlige hensynskrævende arter på den del af engen, hvor der vandledningen etableres, da den kan ligge i en korridor på 8-10 m mellem vejen og hegnet. Her er engen domineret af eng-svingel og almindelig rajgræs. Arealet reetableres og tørven lægges tilbage efter endt anlægsarbejde.

Projektet skal udføres i perioden august-september 2026.

Fortidsmindebeskyttelseslinjen

I området hvor der skal foretages nedgravning af drikkevandsledning er der tidligere registreret stenalderboplader i form af opsamlet flintinventar. Der er tale om en konkret rundhøj fra stenalderen, hvor der skal nedgraves drikkevandsledning indenfor fortidsbeskyttelseslinjen. Kulturhistorisk udgør Præstø Fjord udgør et rigt miljø, med bosætning fra stenalder, hvoraf en del er udpeget som et kulturarvsareal af regional betydning (050211-74). Fundene kendes hovedsageligt fra opsamlinger, både på land og på lavt vand. De oversvømmede stenalderboplader har formodentlig gode bevaringsforhold for organisk materiale, som det er set ved lignende undersøiske stenalderboplader.

Formålet med fortidsmindebeskyttelseslinjen er, at sikre fortidsminderne værdi som landskabselementer, herunder at sikre indsyn til og udsyn fra fortidsminderne.

I en afgørelse skal vi ligeledes sikre, at en dispensation ikke vil skabe en uheldig og uønsket præcedens for den fremtidige administration af § 18-beskyttelsen.

Faxe Kommunes vurdering af sagen

Vi vurderer, at nedgravning af drikkevandsledning indenfor fortidsmindebeskyttelseslinjen kan dispenseres. Ledningen etableres under terræn i eksisterende vejtracé, og projektet vil derfor ikke ændre landskabets visuelle karakter eller forringe fortidsmindets ind- og udsyn.

Drikkevandsledning

Indgrebet i den beskyttede eng, er et midlertidigt indgreb og området bliver reetableret efter nedlæggelse af drikkevandledningen som anvist i projektbeskrivelsen. Dermed vil den tilknyttede flora indfinde sig hurtigt igen efter reetablering, da tørven flyttes tilbage på plads. Vi vurderer, at varigheden af indgrebet i engen er en kort periode og af underordnet karakter, da floraen hurtigt reetableres på området, derudover er området domineret af græsser, en forstyrrelse kan måske give plads til lidt urter.

Det indgår endvidere som vilkår, at Museum Sydøstdanmark skal kontaktes og inddrages før anlægsarbejdet påbegyndes, og at museet skal godkende en plan for nedgravningen. Dette vil sikre, at eventuelle arkæologiske interesser kan varetages, og at der kan ske en undersøgelse eller overvågning, hvis det viser sig nødvendigt.

Da anlægget ikke efterlader varige konstruktioner, og Museum Sydøstdanmark skal godkende en plan for nedgravningen, vurderes projektet, at kunne gennemføres uden at tilsidesætte formålet med beskyttelseslinjen.

Beskyttede naturtyper

Ferske enge

Ferske enge skabes ved menneskets påvirkning. Enge kan således være dannet ved slåning eller græsning af naturlige kærsumfund eller ved fældning af elle-, aske-, birke- eller pilledominerede sumpskove med efterfølgende slåning eller græsning. Den menneskelige påvirkning med slåning, græsning og evt. omlægning og gødskning kan være mere eller mindre intensiv, hvorved der kan dannes de såkaldte naturenge og kulturenge. Naturenge er generelt artsrige og indeholder en række sjældnere og fåtallige plante- og dyrearter, mens kulturenge ofte vil være mindre artsrige end naturenge og ikke indeholde sjældne arter. Naturbeskyttelseslovens § 3 sonderer ikke mellem natureng og kultureng, begge typer ferske enge er beskyttet, hvis de opfylder lovens kriterier.

En stor del af engens planter er sjældne, og man kan faktisk finde op mod 50 forskellige arter af planter pr. m² på en eng drevet uden gødskning og omlægning og med græsning eller høslæt. Få naturtyper rummer et så rigt dyreliv som på engene. Her findes talrige insekter, hvis livscyklus er specielt knyttet til engenes planter, ligesom padder og fugle bruger engene til fødesøgning, hvile og yngleaktivitet.

Det er ikke tilladt at udføre en tilstandsændring af § 3 beskyttede naturtyper. Det indebærer blandt andet at der ikke må ske gødskning, sprøjtning og omlægning. Forbuddet gælder uanset om gødskning, sprøjtning og omlægning har været en del af den hidtidige lovlige drift⁷.

Natura 2000

⁷ Ifølge § 4 i naturbeskyttelsesloven.

Det fremgår af habitatbekendtgørelsen⁸, at der for alle planer og projekter skal foretages en vurdering af, hvorvidt den påtænkte plan eller projekt kan påvirke et Natura 2000-områdes bevaringsmålsætninger væsentligt. Dette gælder også for projekter, der finder sted udenfor Natura 2000-områder, men som kan have en påvirkning ind i Natura 2000-området.

Det nærmeste Natura 2000-område nr. 168 ” Havet og kysten mellem Præstø Fjord og Grønsund” er beliggende 15 meter fra projektområdet.

Området er særligt udpeget for at beskytte en lang række af marine og kystnære habitatnaturtyper. Området tiltrækker en lang række af ynglende- og trækkende fugle, som benytter området som rasteplads på deres vej nord- eller sydover. Her ses bl.a. Lille Skallesluger ofte overvintrende i større søer og langs de beskyttede vige i Præstø Fjord.

Vi vurderer, at projektet ikke i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, vil medføre en væsentlig påvirkning af naturtyper eller arter på udpegningsgrundlagende på grund af projektets meget lokale påvirkning og den store afstand til det nærmeste Natura 2000-område.

Bilag IV-arter

Bilag IV i habitatdirektivet indeholder en liste over beskyttelseskrævende dyre- og plantearter, som EU's medlemslande er forpligtet til at beskytte. Disse arter er beskyttet både indenfor og udenfor Natura 2000-områderne. For bilag IV-arter skal det sikres, at det ansøgte projekt ikke forsætligt forstyrrer bilag IV-arter i deres naturlige udbredelsesområde eller beskadiger eller ødelægger arternes yngle- og rasteområder.

Der er tidligere registreret spidssnudet frø, springfrø og stor vandsalamander i nordøst fra projektområdet i vandhuller tilknyttet Grønnemosen. Vandhullerne blev oversvømmet ved digebruddet og i dag påvirket af saltvand samt en forventelig fiskebestand. Alle tre arter har lav salttolerance og derfor må vi formode, at de er vandret til andre vandhuller og våde enge nord for Lindersvoldvej.

Vi vurderer, at etablering af den nye drikkevandsledning ikke vil medføre påvirkning af yngle- og rasteområder for ingen af de tre bilag IV-arter. Det vurderes ud fra, at arterne ikke forekommer i område samt at anlægsarbejdet sker udenfor arternes vandringstid. Derfor kan en påvirkning af arternes økologiske funktionalitet udelukkes ved etablering af drikkevandsledningen.

Samlet konklusion

I vores samlede vurdering, har vi lagt særlig vægt på, at etablering af drikkevandsledning inden for fortidsmindebeskyttelseslinjen kan tillades, eftersom projektet ikke ændrer landskabets visuelle karakter eller forringer fortidsmindets værdi. Ligeledes bliver Museum Sydøstdanmark inddrages for at sikre arkæologiske fund. Projektet vil heller ikke medføre væsentlig påvirkning af Natura 2000-området eller bilag IV-arter.

⁸ Bekendtgørelse nr. 1098 af 21. august 2023 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

For de beskyttede engarealer, der påvirkes af omlægning af drikkevandledningen, vurderer vi at det er en midlertidig påvirkning og at der inden for kort tid vil genindfinde sig en naturlig flora tilknyttet til beskyttede enge efter reetablering af overfladen.

Forhold til andre myndigheder

Hvis der under jordarbejder konstateres en forurening af jorden, skal Faxe Kommune underrettes⁹.

Hvis der findes spor af fortidsminder, som for eksempel mørke nedgravninger med trækul, flintredskaber, knogler eller keramik, skal gravearbejdet straks standses og fundet meldes til Museum Sydøstdanmark. Ifølge Museumsloven kan en bygherre forud for igangsætning af et anlægsarbejde anmode museet om en udtalelse. I udtalelsen vurderer museet om det kan anbefales, at foretage en arkæologisk forundersøgelse eller om arealet kan frigives. Hvis arealet frigives og der mod forventning alligevel findes fortidsminder er det Slots- og Kulturstyrelsen, der bekoster en eventuel udgravning. Museet kan kontaktes på faxe@museerne.dk.

Faxe Kommune har orienteret museet om dispensationen ved kopi af dette brev.

Offentliggørelse

Da vi anser denne afgørelse for at være af større betydning og af almindelig offentlig interesse, er afgørelsen offentliggjort ved annoncering på Faxe Kommunes hjemmeside.

Afgørelsen er sendt til en række klageberettigede myndigheder, organisationer og foreninger, se bilag 3.

Bemærkninger og indsigt i sagen

Du kan få aktindsigt i sagen, det vil sige, at du har mulighed for at se sagens dokumenter og få en kopi af dem. Det kan aftales på telefonnummer 56 20 30 61 eller med undertegnede.

Hvis du har spørgsmål til dette brev, eller til sagen generelt, er du velkommen til at kontakte mig enten ved at besvare som digital post, via mail raman@faxekommune.dk eller på telefonnummer 56 20 30 61.

Med venlig hilsen

Rasmus Amann Nyholt
Natur- og vandløbsmedarbejder

⁹ Ifølge § 21 i miljøbeskyttelsesloven (lovbekendtgørelse nummer 5 af den 3. januar 2023).

Bilag

1. Kortbilag
2. Klagevejledning og søgsmål
3. Liste over kopister

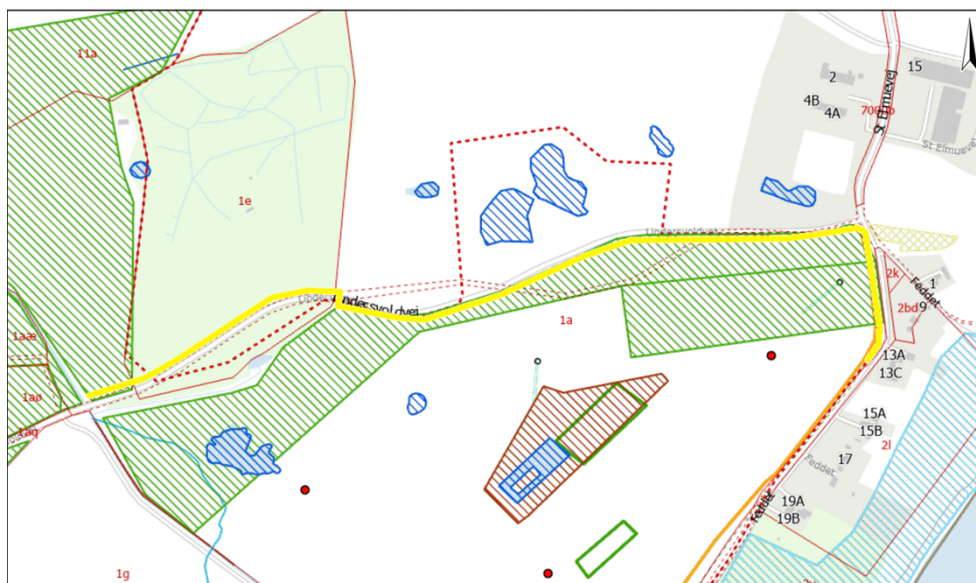
Bilag 1: Kortbilag

Figur 1. Arbejdsareal på 4 meters bredde omkring drikkevandsledning sammenholdt med udstrækning af rundhøjen (rød cirkel).

Figur 2. Fortidsminde er markeret rød prik mens beskyttelseslinje er den omgivende cirkel.

Figur 3 de beskyttede enge er markeret med grøn skravering og drikkevandsledningen er markeret med gul strek i kanten af de beskyttede enge langs Lindersvoldvej på matrikel 1a Strandegård Hgd., Røholte

Bilag 2: Klagevejledning og søgsmål

Klagevejledning

Du kan klage over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet¹⁰. Du skal sende din klage senest fire uger efter, at afgørelsen er modtaget.

Tilladelsen må ikke udnyttes, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har taget stilling til en eventuel klage, med mindre nævnet beslutter andet.

Du klager via Klageportalen, som du finder i et link på forsiden af [Nævnenes hus](#). Du skal logge på portalen med dit Nem ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen.

En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Privatpersoner skal betale et klagegebyr på 900 kr., mens virksomheder og organisationer skal betale 1.800 kr. Klagegebyret betales med betalingskort i Klageportalen. Gebyret betales tilbage, hvis klager får helt eller delvist medhold i klagen.

Klageberettigede efter naturbeskyttelsesloven er:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker,
- lokale foreninger og organisationer, som har væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Du er velkommen til at ringe til afdelingen på tlf. 56 20 30 61, når klagefristen er udløbet. Du får kun besked herfra, hvis der er modtaget en klage over afgørelsen.

Søgsmål

Ønsker du at få prøvet afgørelsen ved domstolene, skal retssag være anlagt inden 6 måneder efter, at du har fået afgørelsen meddelt¹¹.

¹⁰ Ifølge § 78 i naturbeskyttelsesloven.

¹¹ Ifølge § 88 i naturbeskyttelsesloven.

Bilag 3: Kopi af denne afgørelse er sendt til

Danmarks Jægerforbund	sager@jaegerne.dk
Danmarks Kulturarvs Forening	post@kulturarvsforening.dk
Danmarks Naturfredningsforening	dnfaxe-sager@dn.dk
Danmarks Naturfredningsforening Faxe	faxe@dn.dk
Danmarks Sportsfiskerforbund	post@sportsfiskerforbundet.dk
Dansk Ornitologisk Forening	natur@dof.dk
Ferskvandsfiskeriforeningen	nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
Fiskeriinspektorat Øst	inspektoratoest@lfst.dk
Friluftsrådet	Faxe@friluftstraadet.dk
Friluftsrådet Region Øst	lokalraad@friluftstraadet.dk
Miljøstyrelsen Storstrøm	sto@mst.dk
Museum Sydøstdanmark	faxe@museerne.dk
Pionerer I Vandløbspleje	slagtersj@gmail.com
Slots- og Kulturstyrelsen	post@slks.dk
Sportsfiskerforbundet Sydsjælland	sydsjaelland@sportsfiskerforbundet.dk
Sportsfiskerforbundet	tha@sportsfiskerforbundet.dk
Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø	mail@sgav.dk